Bəxtiyar Turabov

QURAN VƏ TƏCVİD EHKAMLARI

1

DVD Video Dərslərlə

Bəxtiyar Turabov

Quran və Təcvid ehkamları

(Əlifba)

الٓرۚ كِتَٰبٌ أَنزَلۡنَٰهُ إِلَيۡكَ لِتُخۡرِجَ ٱلنَّاسَ مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ بِإِذۡنِ رَبِّهِمۡ إِلَىٰ

صِرَٰطِ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡحَمِيدِ

Əlif, Ləm, Ra! (Ya Rəsulum! Bu Quran) elə bir Kitabdır ki, onu sənə insanları öz Rəbbinin izni ilə zülmətlərdən nura (küfrdən imana) – yenilməz qüvvət sahibi, (hər cür) tərifə (şükrə) layiq olan Allahın yoluna (islam dininə) çıxartmaq üçün nazil etmişik. (İbrahim, 1)

GULF
Education & Consulting
www.gulf.az

Bakı-2014

LAYİHƏDƏ ƏMƏYİ KEÇƏNLƏR:

Layihə: Quranoxu.az
Müəllif: Bəxtiyar Turabov
Redaktor: Mahmud Cəfərov
Seymur Mustafayev
Səfərbəy Səfərbəyov
Nadir Zamanov

Video mühəndisi və dizayn: Nadir Zamanov
Tural Əliyev

Bu kitab və multimedia diski (DVD) müqəddəs kitabımız olan Qurani-Kərimin qısa müddət ərzində ərəb dilində düzgün şəkildə oxunmasını öyrənmək üçün təqdim olunur.

Bu layihə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin icazəsi ilə təqdim olunur.

"Kitab verdiyimiz kəslər onu layiqincə oxuyurlar. Onlar ona iman gətirənlərdir. Onu inkar edənlər isə ziyana uğrayanlardır."
(Bəqərə, 121)

"Həqiqətən, Biz onu ərəbcə Quran olaraq nazil etdik ki, başa düşə biləsiniz."
(Yusuf, 2)

"*Sizin ən xeyirliniz Quranı öyrənən və onu başqalarına öyrədəndir.*"
(əl-Buxari)

© QURANOXU.az
Bu materialların icazəsiz üzünün köçürülməsi və çoxaldılması qanunla qadağandır.
Bizimlə əlaqə: (012) 505 84 23 **turabov@gulf.az**

Mündəricat

Giriş 4
Qurani-Kərim Əlifbası 6
Hərflərin ərəb dilində səslənməsi 8
Hərəkələr 10
Hərəkələrin məşqi üçün tapşırıqlar 11
Ərəb əlifbasında oxşar hərflərin oxunuşu (fəthəyə aid misallar) ... 17
Fəthə mövzusuna aid əlavə çalışma 18
Ərəb əlifbasında oxşar hərflərin oxunuşu 20
Kəsrə mövzusuna aid əlavə çalışma 21
Ərəb əlifbasında oxşar hərflərin oxunuşu 23
Dammə mövzusuna aid əlavə çalışma 24
Mədd (Uzatma) hərfləri 25
Sukun 32
Şəddə 32
Sukun və şəddəyə aid misallar 33
Tənvinlər 40
Həmzə 45
Çəkər 45
Vəsləli həmzə 46
"Əlif-Ləm" birləşməsi 47
Bəzi Qurani-Kərim nüsxələrindən 48
yazılış nümunələri 48
Tətbiqat üçün ayələr 53
Qeydlər üçün 62

Giriş

Həmd və səna olsun bütün kainatın və aləmlərin Rəbbi olan Allaha. Salat və salam Onun Rəsulu və sevimlisi Muhəmmədə (sallallahu aleyhi və səlləm), eləcə də Rəsulullahın ailəsinə, yaxınlarına, səhabələrinə və Qiyamətə qədər onlara gözəl bir şəkildə tabe olanların üzərinə olsun. Amin!

Möhtərəm müsəlmanlar, ümid edirik ki, sizə təqdim etdiyimiz bu kitabça Allahın izni ilə sizə qısa bir müddətdə müqəddəs kitabımızı ərəb dilində təcvid ehkamlarına riayət edərək oxumaqda vasitəçi olacaq.

Müqəddəs kitabımızı ərəb dilində oxumaq istəyən oxucuları bir sual daha çox maraqlandırır. Məgər ərəb dilinin 28 hərfini öyrənərək Qurani-Kərimi oxumaq olmazmı? Təbii ki, olar. Lakin, Uca Rəbbimiz öz Peyğəmbərinə xitab edərək belə buyurmuşdur:

“Quranı aramla oxu!” (Muzzəmmil, 4)

Həmçinin Allah Rəsulu (sallallahu aleyhi və səlləm) imam Buxarinin və Muslimin rəvayət etdiyi hədisdə belə buyurur:

“Quranı mahir şəkildə oxuyan (yəni, hərflərin haqqını verən və təcvid ehkamlarına əməl edən) mələklərin misalındadır.” (əl-Buxari, Muslim)

Biz də QURANOXU.az kollektivi olaraq Quranı düzgün və mahir şəkildə oxumanızı asanlaşdırmaq məqsədi ilə bu kitabçanı hazırlayıb sizlərə təqdim edirik.

Qəlblər vəhylə inşa olunar. İçərisində Qurandan heç bir şey olmayan qəlbin misalı xaraba ev misalındadır. Çalışın, qəlblərinizi xarabalığa çevirməyin və onu Quranla nurlandırın. Su torpağı dirildib canlandırdığı kimi, Quran da qəlblərə həyat verir və onu ölməyə qoymur.

Bəşəriyyətə rəhmət olaraq göndərilən Allah Rəsulunun (sallallahu aleyhi və səlləm) nəsihətlərini sizlərə xatırlatmaq istəyirik:

“Quranı oxuyun! Çünki Quran Qiyamət günü onu oxuyanlara şəfaətçi olaraq gələcəkdir.” (Muslim)

“Kim Allahın kitabından bir hərf oxuyarsa onun üçün on savab vardır.” (ət-Tirmizi)

Allah Rəsulunun (sallallahu aleyhi və səlləm) bir hədisində belə deyilir:

“Asanlaşdırın, çətinləşdirməyin...” (əl-Buxari, Muslim)

Biz də bu hədisdən yola çıxaraq sizlər üçün müxtəsər variantda bu kitabçanı və multimedia diskini virtual təcvid müəllimi olaraq ixtiyarınıza veririk.

Heç bir şəriki və bənzəri olmayan uca Rəbbimizə dua edərək diləyirik ki, təcvid elmini öyrənmək istəyən mömin və möminələr üçün bu faydalı vasitəni xeyirli, həm də bərəkətli etsin. Amin!

Allah pak və nöqsansızdır. Biz şəhadət edirik ki, Ondan başqa ibadətə layiq olan heç bir məbud yoxdur və Muhəmməd (sallallahu aleyhi və səlləm) Onun qulu və rəsuludur!

Bəxtiyar Turabov
Misir, əl-Əzhar Universitetinin şəriət fakultəsinin məzunu
7 aprel 2014

Diqqət! ***Aşağıdakı dərsləri daha mükəmməl qavramaq və aydın başa düşmək, eyni zamanda doğru tətbiq etmək üçün əlinizdə olan multimedia diskindəki video mühazirələri dinləməniz vacibdir.***

Qurani-Kərim Əlifbası

ـُ	ـِ	ـَ	**Yazılışı**			***Hərfin adı***	
Dammə	*Kəsrə*	*Fəthə*	***Son***	***Orta***	***Əvvəl***		
u أُ	i إِ	ə أَ	ـا	ـا	ا	(əlif) ا	1
bu بُ	bi بِ	bə بَ	ـب	ـبـ	بـ	Bə ب	2
tu تُ	ti تِ	tə تَ	ـت	ـتـ	تـ	Tə ت	3
šu ثُ	ši ثِ	šə ثَ	ـث	ـثـ	ثـ	Šə ث	4
ĉu جُ	ĉi جِ	ĉə جَ	ـج	ـجـ	جـ	Ĉim ج	5
[hu] حُ	[hi] حِ	[hə] حَ	ـح	ـحـ	حـ	[Hə] ح	6
xu خُ	xi خِ	xa خَ	ـخ	ـخـ	خـ	Xa خ	7
du دُ	di دِ	də دَ	ـد	ـد	د	Dəl د	8
žu ذُ	ži ذِ	žə ذَ	ـذ	ـذ	ذ	Žəl ذ	9
ru رُ	ri رِ	ra رَ	ـر	ـر	ر	Ra ر	10
zu زُ	zi زِ	zə زَ	ـز	ـز	ز	Zə, Zeyn ز	11
su سُ	si سِ	sə سَ	ـس	ـسـ	سـ	Sin س	12
şu شُ	şi شِ	şə شَ	ـش	ـشـ	شـ	Şin ش	13
su صُ	si صِ	sa صَ	ـص	ـصـ	صـ	Sad ص	14
du ضُ	di ضِ	da ضَ	ـض	ـضـ	ضـ	Dad ض	15
tu طُ	ti طِ	ta طَ	ـط	ـطـ	طـ	Ta ط	16
žu ظُ	ži ظِ	ža ظَ	ـظ	ـظـ	ظـ	Ža ظ	17
[u] عُ	[i] عِ	[ə] عَ	ـع	ـعـ	عـ	[Ayn] ع	18
ğu غُ	ği غِ	ğa غَ	ـغ	ـغـ	غـ	Ğayn غ	19
fu فُ	fi فِ	fə فَ	ـف	ـفـ	فـ	Fə ف	20
qu قُ	qi قِ	qa قَ	ـق	ـقـ	قـ	Qaf ق	21
ku كُ	ki كِ	kə كَ	ـك	ـكـ	كـ	Kəf ك	22
lu لُ	li لِ	lə لَ	ـل	ـلـ	لـ	Ləm ل	23
mu مُ	mi مِ	mə مَ	ـم	ـمـ	مـ	Mim م	24
nu نُ	ni نِ	nə نَ	ـن	ـنـ	نـ	Nun ن	25
hu هُ	hi هِ	hə هَ	ـه	ـهـ	هـ	Hə ه	26
vu وُ	vi وِ	va وَ	ـو	ـو	و	Vav و	27
yu يُ	yi يِ	yə يَ	ـي	ـيـ	يـ	Yə ي	28

Šə ث	***Tə*** ة ت	***Bə*** ب	***Əlif*** ا
Dəl د	***Xa*** خ	***[Hə]*** ح	***Ĉim*** ج
Sin س	***Zə, zeyn*** ز	***Ra*** ر	***Žəl*** ذ
Ta ط	***Dad*** ض	***Sad*** ص	***Şin*** ش
Fə ف	***Ğayn*** غ	***[Ayn]*** ع	***Ža*** ظ
Mim م	***Ləm*** ل	***Kəf*** ك	***Qaf*** ق
Yə ي	***Vav*** و	***Hə*** ه ھ	***Nun*** ن

Hərflərin ərəb dilində səslənməsi

خ خاء	ح حا	ج جيم	ث ثاء	ت تاء	ب باء	ا ألف
ص صاد	ش شين	س سين	ز زاي	ر راء	ذ ذال	د دال
ق قاف	ف فاء	غ غين	ع عين	ظ ظاء	ط طاء	ض ضاد
ي ياء	و واو	هـ هاء	ن نون	م ميم	ل لام	ك كاف

ا	ب	ت ة	ث
ج	ح	خ	د
ذ	ر	ز	س
ش	ص	ض	ط
ظ	ع	غ	ف
ق	ك	ل	م
ن	ه هـ	و	ي

Hərəkələr

Fəthə (َ◌) hərfin üzərində gələrək qalın hərflərdə “a”, incə hərflərdə isə “ə” səsini verir.

Kəsrə (ِ◌) hərfin altında gələrək qalın hərflərdə “ı”, incə hərflərdə “i” səsini verir.

Dammə (ُ◌) hərfin üzərində gələrək bütün hərflərdə “u” səsini verir.

ثَ ثِ ثُ	تَ تِ تُ	بَ بِ بُ	اَ اِ اُ
دَ دِ دُ	خَ خِ خُ	حَ حِ حُ	جَ جِ جُ
سَ سِ سُ	زَ زِ زُ	رَ رِ رُ	ذَ ذِ ذُ
طَ طِ طُ	ضَ ضِ ضُ	صَ صِ صُ	شَ شِ شُ
فَ فِ فُ	غَ غِ غُ	عَ عِ عُ	ظَ ظِ ظُ
مَ مِ مُ	لَ لِ لُ	كَ كِ كُ	قَ قِ قُ
يَ يِ يُ	وَ وِ وُ	هَ هِ هُ	نَ نِ نُ

Hərəkələrin məşqi üçün tapşırıqlar

Aşağıdakı kəlmələrdəki hərfləri hərəkəli formada oxu:

يَ قِ نَ	يَ بِ سَ	مَ سَ حَ	سَ طَ رَ
اَ دِ بَ	شَ مَ طَ	جَ هَ رَ	غَ لَ بَ
نَ دِ مَ	عُ رِ فَ	زَ هَ رَ	خَ طَ رَ
ظَ لَ مَ	صَ لَ بَ	دُ عِ بَ	قَ دِ مَ
قَ صَ دَ	صَ عَ دَ	كَ رُ مَ	غَ رَ قَ
ضَ عُ فَ	ثَ وَ بَ	طَ رَ دَ	سَ عِ دَ
وَ كَ لَ	كَ تِ بَ	فَ رَ قَ	فَ حَ سَ

Fəthəyə aid misalları oxu:

رَقَبَةَ	فَخَلَفَ	فَذَكَرَ	خَلَقَكَ
شَكَرَ	خَسَفَ	غَسَلَ	رَزَقَ
خَلَفَ	وَسَطَ	حَضَرَ	طَلَبَ
صَلَحَ	نَصَحَ	قَتَلَ	فَلَقَ
بَطَنَ	كَتَبَ	سَقَطَ	فَعَلَ

Ərəb dilində olan hərflərin əvvəldə, ortada və axırda yazılışlarına aid misallar:

Son	Orta	Əvvəl	Hərf
ـأَ–ـئ–ء	ء–ـأَ–ـئـ–	أَ	أ
نَشَأَ	سَاَلَ	أَخَذَ	
ـبَ	ـبـَ	بـَ	ب
كَسَبَ	نَبَذَ	بَتَرَ	
ـتَ	ـتـَ	تـَ	ت
ثَبَتَ	فَتَحَ	تَرَكَ	
ـثَ	ـثـَ	ثـَ	ث
رَفَثَ	مَثَلَ	ثَلَبَ	
ـجَ	ـجـَ	جـَ	ج
نَهَجَ	شَجَرَ	جَهَرَ	
ـحَ	ـحـَ	حـَ	ح
صَلَحَ	بَحَثَ	حَمَلَ	

خ	خَـ	ـخَـ	ـخَ
	خَتَمَ	بَخَعَ	سَلَخَ
د	دَ	ـدَ	ـدَ
	دَخَلَ	عَدَدَ	وَعَدَ
ذ	ذَ	ـذَ	ـذَ
	ذَكَرَ	نَذَرَ	أَجَذَ
ر	رَ	ـرَ	ـرَ
	رَجَعَ	مَرَجَ	كَفَرَ
ز	زَ	ـزَ	ـزَ
	زَرَعَ	نَزَعَ	بَرَزَ
س	سَـ	ـسَـ	ـسَ
	سَجَدَ	حَسَدَ	لَمَسَ
ش	شَـ	ـشَـ	ـشَ
	شَرَعَ	حَشَرَ	خَمَشَ
ص	صَـ	ـصَـ	ـصَ
	صَبَرَ	نَصَحَ	نَكَصَ

ض	ضَـ	ـضَـ	ـضَ
	ضَرَبَ	حَضَرَ	رَفَضَ
ط	طَـ	ـطَـ	ـطَ
	طَلَبَ	بَطَنَ	سَقَطَ
ظ	ظَـ	ـظَـ	ـظَ
	ظَعَنَ	نَظَرَ	وَعَظَ
ع	عَـ	ـعَـ	ـعَ
	عَرَضَ	جَعَلَ	وَقَعَ
غ	غَـ	ـغَـ	ـغَ
	غَفَلَ	شَغَلَ	بَلَغَ
ف	فَـ	ـفَـ	ـفَ
	فَعَلَ	نَفَخَ	سَلَفَ
ق	قَـ	ـقَـ	ـقَ
	قَتَلَ	سَقَطَ	عَلَقَ

ك	كَ	ـكَ	ـكَ
	كَتَبَ	مَكَرَ	هَلَكَ
ل	لَ	ـلَ	ـلَ
	لَمَعَ	جَلَسَ	دَخَلَ
م	مَ	ـمَ	ـمَ
	مَسَكَ	لَمَسَ	خَتَمَ
ن	نَ	ـنَ	ـنَ
	نَزَعَ	مَنَعَ	بَطَنَ
ه	هَ	ـهَ	ـهَ–هَ
	هَزَمَ	نَهَجَ	أَلَهَ
و	وَ	ـوَ	ـوَ
	وَعَدَ	عَوَجَ	–
ي	يَ	ـيَ	ـيَ
	يَنَعَ	–	مَشَى

Ərəb əlifbasında oxşar hərflərin oxunuşu (fəthəyə aid misallar)

ض	د
رَكَضَ	رَكَدَ

ط	ت
طَرَكَ	تَرَكَ

د	ت
دَرَكَ	تَرَكَ

ث	س
عَثَرَ	عَسَرَ

ت	ك
بَتَرَ	بَكَرَ

ق	ط
خَلَقَ	خَلَطَ

ك	ق
نَكَصَ	نَقَسَ

ق	ث
نَفَق ◌ِ	نَفَثَ

ص	س
بَصَطَ	بَسَطَ

ك	ط
شَكَرَ	شَطَرَ

ظ	ذ
نَظَرَ	نَذَرَ

ز	ذ
نَزَرَ	نَذَرَ

ر	ل
وَرَدَ	وَلَدَ

ر	ي
عَصَرَ	عَصَىَ

Ərəb əlifbasında 7 hərf qalın hərflər sayılır. Bu hərflərimiz Xa (خ) Sad (ص), Dad (ض), Ğayn (غ), Ta (ط), Qaf (ق) və Ža (ظ) hərfləridir. Bu hərfləri daha rahat yadda saxlamaq üçün (خُصَّ ضَغْطٍ قِظْ) kəlməsini əzbərləmək lazımdır.

Qalın hərflərə aid misalları oxu:

صَرَخَ	طَرَقَ	ضَغَطَ	خَرَقَ	غَرَضَ
	غَرَقَ	خَطَرَ	قَرَضَ	

Fəthə mövzusuna aid əlavə çalışma

فَتَحَ	سَلَكَ	نَزَرَ	أَكَلَ	وَأَدَ
عَبَدَ	شَفَعَ	كَتَبَ	سَلَفَ	ثَبَتَ
فَصَلَ	بَعَثَ	زَعَمَ	حَسَدَ	وَعَدَ
كَسَبَ	هَلَكَ	سَلَمَ	عَبَسَ	سَجَدَ

Fə-tə-[hə]	Sə-lə-kə	Nə-zə-ra	Ə-kə-lə	Va-ə-də
[Ə]-bə-də	Şə-fə-[ə]	Kə-tə-bə	Sə-lə-fə	Šə-bə-tə
Fə-sa-lə	Bə-[ə]-šə	Zə-[ə]-mə	[Hə]-sə-də	Va-[ə]-də
Kə-sə-bə	Hə-lə-kə	Sə-lə-[ə]	[Ə]-bə-sə	Sə-cə-də

Kəsrəyə aid misalları oxu:

كَمَثَلِ	شَهِدَ	بِكَرَمِ	بِنَفَثِ
فَشِلَ	حَبِطَ	حَسِبَ	عَشِقَ
لِشَجَرِ	وَسِعَ	حَزِنَ	رَحِمَ
عَلِمَ	عَمِلَ	لَبِسَ	قَدِمَ
لِثِقَلِ	كَعَمَلِ	أُذِنَ	أَمِنَ

Ərəb əlifbasında oxşar hərflərin oxunuşu
(kəsrəyə aid misallar)

ض	د
رَضِعَ	رَدَعَ

ط	ت
بَطِرَ	بَتِرَ

د	ت
بَدَعَ	تَبِعَ

ك	ق
كَوَيَ	قَوِيَ

ص	س
صَعَدَ	سَعِدَ

ث	س
لَبِثَ	لَبِسَ

س	ز
كَنَسَ	كَنَزَ

ظ	ذ
حَظِيَ	حَذِىَ

Kəsrə mövzusuna aid əlavə çalışma

شِيَعَ	يَدِيَ	خَشِيَ	هَزِلَ	يَتِرَ
بَرِقَ	ظَطِفَ	عَلِمَ	حَفِظَ	حِجَجَ
بَرِئَ	بَكِمَ	رَضِيَ	حَبِثَ	سَفِهَ
حَزِنَ	يَشَإِ	سَلِمَ	تَبِعَ	أَنِسَ

Şi-yə-[ə]	Yə-di-yə	Xa-şi-yə	Hə-zi-lə	Yə-ti-ra
Bə-ri-qa	Ža-tı-fə	[Ə]-li-mə	[Hə]-fi-ža	[Hi]-ĉə-ĉə
Bə-ri-ə	Bə-ki-mə	Ra-dı-yə	[Hə]-bi-šə	Sə-fi-hə
[Hə]-zi-nə	Yə-şə-i	Sə-li-mə	Tə-bi-[ə]	Ə-ni-sə

Damməyə aid misalları oxu:

كُسِرَ	كُذِبَ	نُكِحَ	أُمِرَ
طُرِدَ	رُزِقَ	حُسِبَ	وُرِدَ
رُكِسَ	دُخِلَ	غُفِرَ	بُشِرَ
فُعِلَ	رُعِبَ	نُكِحَ	كُتِمَ
حُكِمَ	بَصُرَ	ضُرِبَ	قُتِلَ

Ərəb əlifbasında oxşar hərflərin oxunuşu
(damməyə aid misallar)

ض	د
ضُرِبَ	دَرِبَ

ط	ت
طُبِعَ	تَبِعَ

د	ت
دُرِجَ	تُرِكَ

ك	ق
سَكَتَ	سُقِطَ

ص	س
حَصِدَ	حُسِدَ

ث	س
ثُبِتَ	سُبِتَ

س	ز
هُمَسَ	هُمَزَ

ظ	ذ
حُظِيَ	حُذِيَ

Dammə mövzusuna aid əlavə çalışma

بَصُرَ	سُئِلَ	قُرِئَ	حُشِرَ	صُعِقَ
جُمِعَ	هُدِيَ	طُرِدَ	تُلِيَ	أُفِكَ
ضَعُفَ	حَصِبُ	تَصِفُ	يَهَبُ	عُفِيَ
جُنُبَ	زُبُرَ	غَنَمُ	حُسِدَ	تَصِلُ

Bə-su-ra	Su-i-lə	Qu-ri-ə	[Hu]-şi-ra	Su-[i]-qa
Ĉu-mi-[ə]	Hu-di-yə	Tu-rı-də	Tu-li-yə	U-fi-kə
Da-[u]-fə	[Hə]-sı-bu	Tə-sı-fu	Yə-hə-bu	[U]-fi-yə
Ĉu-nu-bə	Zu-bu-ra	Ğa-nə-mu	[Hu]-si-də	Tə-sı-lu

Mədd (Uzatma) hərfləri

Mədd sözünün lüğəti mənası uzatmaq və ya dartmaq deməkdir. Mədd hərfləri üçdür:

1. (ا) Əlif; Əgər əlif (ا) sakin halda, yəni heç bir hərəkəsiz və simvolsuz gələrsə və həmin bu əlifdən əvvəl hər hansı bir hərfin hərəkəsi fəthə (◌َ) olarsa, bu fəthə iki hərəkə miqdarında, yəni təqribən iki saniyə müddətində uzadılır.
2. (ي) Yə; Əgər yə (ي) sakin halda, yəni heç bir hərəkəsiz və simvolsuz gələrsə və həmin bu yədən əvvəl hər hansı bir hərfin hərəkəsi kəsrə (◌ِ) olarsa, bu kəsrə iki hərəkə miqdarında, yəni təqribən iki saniyə müddətində uzadılır.
3. (و) Vav; Əgər vav (و) sakin halda, yəni heç bir hərəkəsiz və simvolsuz gələrsə və həmin bu vavdan əvvəl hər hansı bir hərfin hərəkəsi dammə (◌ُ) olarsa, bu dammə iki hərəkə miqdarında, yəni təqribən iki saniyə müddətində uzadılır.

خَالَفَ	غَفُورَ	شُوهِدَ	ظَاهَرَ	سِيمَاهَ
خُوطِبَ	تَابَعَ	عُوقِبَ	بُورِكَ	حَسِيبَ
فِيهَا	يُوصَلُ	وَقُولُ	رَاجَعَ	سَعِيدَ

Mədd hərfi “Əlif”-ə aid misalları oxu:

زَاوَلَ	زَا	زَ		ءَاتَى	ءَا	أَ
سَاءَلَ	سَا	سَ		بَادَرَ	بَا	بَ
شَاهَدَ	شَا	شَ		تَابَعَ	تَا	تَ
صَابَرَ	صَا	صَ		ثَابَرَ	ثَا	ثَ
ضَاعَفَ	ضَا	ضَ		جَادَلَ	جَا	جَ
طَالَبَ	طَا	طَ		حَاسَبَ	حَا	حَ
ظَاهَرَ	ظَا	ظَ		خَاصَمَ	خَا	خَ
عَامَلَ	عَا	عَ		دَاوَمَ	دَا	دَ
غَافَلَ	غَا	غَ		ذَاكَرَ	ذَا	ذَ
فَاتَحَ	فَا	فَ		رَاجَعَ	رَا	رَ

هَجَرَ	هَاجَرَ		طَلَبَ	طَالَبَ
صَدَقَ	صَادَقَ		مَنَعَ	مَانَعَ
فَرَقَ	فَارَقَ		كَتَبَ	كَاتَبَ
عَدَلَ	عَادَلَ		سَأَلَ	سَاءَلَ
قَطَعَ	قَاطَعَ		مَسَكَ	مَاسَكَ
قَتَلَ	قَاتَلَ		فَرَضَ	فَارَضَ
صَدَفَ	صَادَفَ		حَكَمَ	حَاكَمَ
بَحَثَ	بَاحَثَ		خَلَفَ	خَالَفَ
قَسَمَ	قَاسَمَ		سَقَطَ	سَاقَطَ
ظَهَرَ	ظَاهَرَ		عَطَفَ	عَاطَفَ

Mədd hərfi “Vav”-a aid misalları oxu:

زُورُواْ	زُو	زُ		أُوحِيِ	أُو	أُ
سُوقُ	سُو	سُ		بُورِكَ	بُو	بُ
شُوهِدَ	شُو	شُ		تُوصُونَ	تُو	تُ
صُوحِبَ	صُو	صُ		ثُومِهَا	ثُو	ثُ
ضُوعِفَ	ضُو	ضُ		جُوزِيَ	جُو	جُ
طُوبَى	طُو	طُ		حُوسِبَ	حُو	حُ
ظُوهِرَ	ظُو	ظُ		خُوطِبَ	خُو	خُ
عُوقِبَ	عُو	عُ		دُونِهِمَا	دُو	دُ
غُودِرَ	غُو	غُ		ذُوقُواْ	ذُو	ذُ
فُومِهَا	فُو	فُ		رُوحَنَا	رُو	رُ

شُوحِدَ	شُحِدَ		وَقُولُ	وَقُلُ
صُوحِبَ	صُحِبَ		يَكُونُ	يَكُنُ
بُورِكَ	بُرِكَ		يُوصَلُ	يُصَلُ
حُوسِبَ	حُسِبَ		تَدُورَ	تَدُرَ
غَفُورَ	غَفُرَ		كَفُورَ	كَفُرَ
شُكُورَ	شُكُرَ		وُورِيَ	وُرِيَ
خُوطِبَ	خُطِبَ		لُوحِظَ	لُحِظَ

Mədd hərfi “Yə”-yə aid misalları oxu:

زِيئَتَه	زِي	زِ		إِيتَاءَ	إِي	إِ
سِيمَاهَ	سِي	سِ		بِيعَ	بِي	بِ
شِيعَتِهِ	شِي	شِ		تِيهَ	تِي	تِ
صِيدِ	صِي	صِ		ثِيبَ	ثِي	ثِ
ضِيزَآ	ضِي	ضِ		جِيدِهَا	جِي	جِ
طِيبَةَ	طِي	طِ		حِيفَ	حِي	حِ
قِيلِمِ	قِي	قِ		خِيفَ	خِي	خِ
عِيثِةَ	عِي	عِ		دِينَهَ	دِي	دِ
غِيبَةَ	غِي	غِ		مِيثَاقَ	مِي	مِ
فِيهَا	فِي	فِ		رِيبَةَ	رِي	رِ

عَلِيمَ	عَلِمَ		نَشِيطَ	نَشِطَ
حزِينَ	حزِنَ		حَكِيمَ	حَكِمَ
أَنِيسَ	أَنِسَ		فَطِينَ	فَطِنَ
حَفِيظَ	حَفِظَ		سَمِيعَ	سَمِعَ
تَعِيسَ	تَعِسَ		أَمِينَ	أَمِنَ
حَسِيبَ	حَسِبَ		شَهِيدَ	شَهِدَ
حَمِيدَ	حَمِدَ		نَعِيمَ	نَعِمَ
تَبِيعَ	تبِعَ		بَدِيعَ	بَدِعَ
سَعِيدَ	سَعِدَ		أَلِيفَ	أَلِفَ

Sukun

Sukun (ْ) işarəsi hərfin üzərində gəlir və hərfin hərəkəsiz oxunmasını bildirir. Yəni bu zaman həmin hərfin yalnız samiti oxunur.

نَتْ	خَوْ	فَكْ	فَاتْ	حُجْ
تَوَلْ	أَكُفْ	فَصَكْ	تَشَقْ	أَشُدْ
تَقَلْ	يَدُسْ	يُصِرْ	يَقُصْ	يَمُدْ

Şəddə

Şəddə (ّ) hərfin üzərində gəlir və hərfi qoşalaşdırır.

قَدَّرَ	كُوِّرَتِ	هُيِّنُ	تَقَلُّبُ	فَكَّرَ
ثُوِّبَ	تَبَيَّنَتِ	رَبُّهُمْ	حُمِّلَ	تَوَلَّيْتُمْ

Sukun və şəddəyə aid misallar

قَدَّرَ	قَدْدَ–قَدَّ	قَدْ	قَدَ
فَكَّرَ	فَكْكَ–فَكَّ	فَكْ	فَكَ
خَوَّانَ	خَوْوَ–خَوَّ	خَوْ	خَوَ
سَحَّارَ	سَحْحَ– سَحَّ	سَحْ	سَحَ
عِدَّتِهِمْ	عِدْدَ–عِدَّ	عِدْ	عِدَ
لَوَّوْاْ	لَوْوَ–لَوَّ	لَوْ	لَوَ
نَتَّبِعْكُمْ	نَتْتَ–نَتَّ	نَتْ	نَتَ
حُجَّتُهُمْ	حُجْجَ– حُجَّ	حُجْ	حُجَ
تَوَلَّيْتُمْ	تَوَلْلَ– تَوَلَّ	تَوَلْ	تَوَلَ
أَكُفَّارُكُمْ	أَكُفْفَ– أَكُفَّ	أَكُفْ	أَكُفَ

فَصَكَ	فَصَكْ	فَصَكْكَ–فَصَكَّ	فَصَكَّتْ
مَحِلَ	مَحِلْ	مَحِلْلَ–مَحِلَّ	مَحِلَّهُ
يُنَشَ	يُنَشْ	يُنَشْشَ–يُنَشَّ	يُنَشَّؤُاْ
وَقَيَ	وَقَيْ	وَقَيْيَ–وَقَيَّ	وَقَيَّسْنَا
ءَاذَنَ	ءَاذَنْ	ءَاذَنْنَ–ءَاذَنَّ	ءَاذَنَّاكَ
تَبَيَ	تَبَيْ	تَبَيْيَ–تَبَيَّ	تَبَيَّنَتِ
فَعَزَ	فَعَزْ	فَعَزْزَ–فَعَزَّ	فَعَزَّزْنَا
تَشَقَ	تَشَقْ	تَشَقْقَ–تَشَقَّ	تَشَقَّقُ
أَشُدَ	أَشُدْ	أَشُدْدَ–أَشُدَّ	أَشُدَّهُمَا

كُوِّرَتِ	كُوْوِ–كُوِّ	كُوْ	كُوِ
سُجِّرَتِ	سُجْجِ–سُجِّ	سُجْ	سُجِ
سُكِّرَتِ	سُكْكِ–سُكِّ	سُكْ	سُكِ
ثُوِّبَ	ثُوْوِ–ثُوِّ	ثُوْ	ثُوِ
حُرِّضَ	حُرْرِ–حُرِّ	حُرْ	حُرِ
زُيِّنَ	زُيْيِ–زَيِّ	زُيْ	زُيِ
حُمِّلَ	حُمْمِ–حُمِّ	حُمْ	حُمِ
حُصِّلَ	حُصْصِ–حُصِّ	حُصْ	حُصِ
سِجِّيْلٍ	سِجْجِ–سِجِّ	سِجْ	سِجِ
طَهِّرْ	طَهْهِ–طَهِّ	طَهْ	طَهِ
حُرِّمَ	حُرْرِ–حُرِّ	حُرْ	حُرِ

هُيِ	هُيْ	هُيْيِ–هُيِّ	هُيِّنُ
يُعَذِ	يُعَذْ	يُعَذْذِ–يُعَذِّ	يُعَذِّبُ
تُدَمِ	تُدَمْ	تُدَمْمِ–تُدَمِّ	تُدَمِّرُ
يُفَصِ	يُفَصْ	يُفَصْصِ –يُفَصِّ	يُفَصِّلُ
يُكَوِ	يُكَوْ	يُكَوْوِ–يُكَوِّ	يُكَوِّرُ
يُسَبِ	يُسَبْ	يُسَبْبِ–يُسَبِّ	يُسَبِّحُ
نُقَدِ	نُقَدْ	نُقَدْدِ–نُقَدِّ	نُقَدِّسُ
نُفَرِ	نُفَرْ	نُفَرْرِ–نُفَرِّ	نُفَرِّقُ
نَسَوِ	نَسَوْ	نَسَوْوِ–نَسَوِّ	نَسَوِّيَ
أُكَلِ	أُكَلْ	أُكَلْلِ–أُكَلِّ	أُكَلِّمَ
تُكَلِ	تُكَلْ	تُكَلْلِ–تُكَلِّ	تُكَلِّفُ

رَبُ	رَبْ	رَبْبُ–رَبُّ	رَبُّهُمْ
هَمُ	هَمْ	هَمْمُ–هَمُّ	هَمُّهُمْ
ظَنُ	ظَنْ	ظَنْنُ–ظَنُّ	ظَنُّهُمْ
يَمُدُ	يَمُدْ	يَمُدْدُ–يَمُدُّ	يَمُدُّكُم
يَقُصُ	يَقُصْ	يَقُصْصُ–يَقُصُّ	يَقُصُّونَ
يُصِرُ	يُصِرْ	يُصِرْرُ–يُصِرُّ	يُصِرُّونَ
يَدُسُ	يَدُسْ	يَدُسْسُ–يَدُسُّ	يَدُسُّهُ
تَقَلُ	تَقَلْ	تَقَلْلُ–تقَلُّ	تَقَلُّبُ

نُحِبُ	نُحِبْ	نُحِبْبُ–نُحِبُّ	نُحِبُّونَ
تَرَبُ	تَرَبْ	تَرَبْبُ–تَرَبُّ	تَرَبُّصُ
تَسُبُ	تَسُبْ	تَسُبْبُ–تَسُبُّ	تَسُبُّونَ
يَمَسُ	يَمَسْ	يَمَسْسُ–يَمَسُّ	يَمَسُّنَا
وَلِيُ	وَلِيْ	وَلِيْيُ–وَلِيُّ	وَلِيُّنَا
يَظُنُ	يَظُنْ	يَظُنْنُ–يَظُنُّ	يَظُنُّونَ

Sukuna aid misalları oxu:

سَأُرْهِقُهُ	سَأُرْ	سَأُرُ	سَأُرِ	سَأُرَ
لَيُزْ لِقُونَكَ	لَيُزْ	لَيُزُ	لَيُزِ	لَيُزَ
يَئِسْنَ	يَئِسْ	يَئِسُ	يَئِسِ	يَئِسَ
يَلِتْكُمْ	يَلِتْ	يَلِتُ	يَلِتِ	يَلِتَ
أَءُلْقِىَ	أَءُلْ	أَءُلُ	أَءُلِ	أَءُلَ
فَظَلْتُمْ	فَظَلْ	فَظَلُ	فَظَلِ	فَظَلَ
لِيَحْزُنَ	لِيَحْ	لِيَحُ	لِيَحِ	لِيَحَ
فَحُكْمُهُ	فَحُكْ	فَحُكُ	فَحُكِ	فَحُكَ

Tənvinlər

Tənvin ismin əlaməti olaraq hərfi nunlaşdıran hərəkələrdir və daim sözlərin sonunda gəlir:

Fəthəli tənvin (ً) hərfin üzərində gəlir, qalın hərflərdə “an”, incə hərflərdə “ən” kimi oxunur.

Kəsrəli tənvin (ٍ) hərfin altında gələrək qalın hərflərdə “ın”, incə hərflərdə “in” kimi oxunur.

Damməli tənvin (ٌ) hərfin üzərində gələrək bütün hərflərdə “un” kimi oxunur.

قَبَسًا	قَصَصًا	عَرِيضًا	شَطَطًا	Fəthəli tənvin
مَعَاشًا	شُوَاظًا	جَمِيعًا	عِجَافًا	
صِرَاطٍ	حَافِظٍ	تَبِيعٍ	بَلَاغٍ	Kəsrəli tənvin
شَرِيكٍ	طِينٍ	عَجُولٍ	مَلُومٍ	
حَرِيصٌ	مَرِيضٌ	مُحِيطٌ	زُرُوعٌ	Damməli
صَدِيقٌ	تَارِكٌ	قَلِيلٌ	كَظِيمٌ	

Fəthəli tənvinə aid misalları oxu:

Qeyd: Fəthəli tənvin sözün sonunda gəlir və bu zaman həmin hərf əliflə bərabər yazılır.

عَطَاءً	ءَاْن ← ءً	ءَا	ءَ
عَجَبًا	بَاْن ← بًا	بَا	بَ
فُرَاتًا	تَاْن ← تًا	تَا	تَ
أَثَاثًا	ثَاْن ← ثًا	ثَا	ثَ
مَرِيجًا	جَاْن ← جًا	جَا	جَ
سَرَاحًا	حَاْن ← حًا	حَا	حَ
شُيُوخًا	خَاْن ← خًا	خَا	خَ
وَحِيدًا	دَاْن ← دًا	دَا	دَ
ظَهِيرًا	رَاْن ← رًا	رَا	رَ
مَفَازًا	زَاْن ← زًا	زَا	زَ
قَبَسًا	سَاْن ← سًا	سَا	سَ

شَ	شَا	شَانْ ← سًا	مَعَاشًا
صَ	صَا	صَانْ ← صًا	قَصَصًا
ضَ	ضَا	ضَانْ ← ضًا	عَرِيضًا
طَ	طَا	طَانْ ← طًا	شَطَطًا
ظَ	ظَا	ظَانْ ← ظًا	شُوَاظًا
عَ	عَا	عَانْ ← عًا	جَمِيعًا
فَ	فَا	فَانْ ← فًا	عِجَافًا
قَ	قَا	قَانْ ← قًا	غَدَقًا
لَ	لَا	لَانْ ← لًا	وَبِيلًا

Kəsrəli tənvinə aid misalları oxu:

صِرَاطٍ	طِن←طٍ	طِ		نِسَاءٍ	ءِن← ءٍ	ءِ
حَافِظٍ	ظِن←ظٍ	ظِ		لَهَبٍ	بِن←بٍ	بِ
تَبِيعٍ	عِن←عٍ	عِ		نَبَاتٍ	ت←تٍ	تِ
بَلَاغٍ	غِن←غٍ	غِ		فِجَاجٍ	خِن←خٍ	جِ
بِصِحَافٍ	فِن←فٍ	فِ		عَنِيدٍ	دِن←دٍ	دِ
زَهُوقٍ	قِن←قٍ	قِ		قَدِيرٍ	رِن←رٍ	رِ
شَرِيكٍ	كِن←كٍ	كِ		أُنَاسٍ	سِن←سٍ	سِ
عَجُولٍ	لِن←لٍ	لِ		فَاحِشٍ	شِن←شٍ	شِ
مَلُومٍ	مِن←مٍ	مِ		قِصَاصٍ	صِن←صٍ	صِ
طِينٍ	نِن←نٍ	نِ		عَارِضٍ	ضِن←ضٍ	ضِ

Damməli tənvinə aid misalları oxu:

حَرِيصٌ	صُنْ ← صٌ	صُ		عُثَاءٌ	ءُنْ ← ءٌ	ءُ
مَرِيضٌ	ضُنْ ← ضٌ	ضُ		شِهَابٌ	بُنْ ← بٌ	بُ
مُحِيطٌ	طُنْ ← طٌ	طُ		ظُلُمَتٌ	تُنْ ← تٌ	تُ
زُرُوعٌ	عُنْ ← عٌ	عُ		مَعَارِجٌ	جُنْ ← جٌ	جُ
طَئِفٌ	فُنْ ← فٌ	فُ		مَرَحٌ	حُنْ ← حٌ	حُ
صَدِيقٌ	قُنْ ← قٌ	قُ		أَخٌ	خُنْ ← خٌ	خُ
تَارِكٌ	كُنْ ← كٌ	كُ		شِدَادٌ	دُنْ ← دٌ	دُ
قَلِيلٌ	لُنْ ← لٌ	لُ		تَفَاخُرٌ	رُنْ ← رٌ	رُ
كَظِيمٌ	مُنْ ← مٌ	مُ		لِبَاسٌ	سُنْ ← سٌ	سُ
قَرِينٌ	نُنْ ← نٌ	نُ		غَوَاشٌ	شُنْ ← شٌ	شُ

Həmzə

Əlif (ا) hərfinin hərəkəli halına (ء) - həmzə deyilir. Həmzənin aşağıdakı yazılış şəkilləri var:

ء أ ؤ ﺋ ئ

مُؤْمِنِينَ	أَفْئِدَةُ	اَلْبَارِئُ	ءَامَنَ
اَلرُّؤُوسُ	كُدِءَ	أَمْرٌ	بِئْسَمَا

Çəkər

Qurani-Kərimin yazılışına uyğun olaraq mədd hərfi əlif (ا) bəzən (و), bəzən də (ي) şəklində yazılır. Bu zaman həmin (و) və (ي) hərfləri də mədd əlif (ا) kimi uzadılır. Oxucuya asan olsun deyə, (و) və (ي) hərflərinin üzərinə çox zaman çəkər işarəsi (ٰ) qoyulur.

صَلَوٰةٌ	زُلْفَىٰ	مَنَوٰةَ	كَفَىٰ
سُكَارَىٰ	نَجْوٰةٌ	مُوسَىٰ	حَيَوٰةٌ

Vəsləli həmzə

Vəslə sözünün lüğəti mənası birləşdirmək deməkdir. Əgər Qurani-Kərimdə əlif hərfi üzərində vəslə işarəsi (ٱ) ilə gələrsə, bu vəslə iki sözün arasını birləşdirir. Bu zaman əlif hərfi oxunmur.

Vəsləli həmzəyə aid misalları oxu:

وَٱذۡكُر	وَٱبۡعَثۡ	فَٱنصُرۡنَا	بِٱلطَّيِّبِ	بِٱلۡقِسۡطِ
فَٱرۡزُقُوهُم	لَٱتَّبَعۡتُمُ	فَٱتَّخَذَ	لِٱبۡنِهِۦ	بِٱسۡمِ
فَٱتَّقُونِ	إِنِ ٱمۡرُؤٌاْ	وَٱمۡرَأَتُهُۥ	وَٱلۡعَيۡنَ	فَٱغۡسِلُواْ
فَٱسۡلُكِي	أَفَبِٱلۡبَٰطِلِ	بِٱلۡأُنثَىٰ	وَٱلزُّبُرِ	وَبِٱلنَّجۡمِ
أَوِ ٱدۡعُواْ	بِٱلۡمُهۡتَدِينَ	فَٱسۡتَعِذۡ	أَنِ ٱشۡكُرۡ	كَٱلَّتِي

Bəzən Qurani-Kərimdə vəsləli həmzə feillərdə gəlir və sözün birinci hərəkəsi olmur. Belə feillər əmr formasını bildirərək ya kəsrə, ya da dammə ilə oxunur. Bu zaman feildəki vəsləli həmzənin kəsrə və ya dammə ilə oxunmasını bilmək üçün həmin sözün ikinci hərfinin (vəsləli həmzəni saymasaq) hərəkəsinə baxırıq. Əgər fəthə və ya kəsrədirsə, vəsləli həmzə kəsrə ilə, dammədirsə, o zaman dammə ilə oxunur.

ٱنظُرۡ	ٱقۡتُلُوٓاْ	ٱدۡخُلُواْ	ٱدۡعُوهُ	ٱسۡجُدۡ
ٱذۡهَبۡ	ٱطَّيَّرۡنَا	ٱدَّٰرَكَ	ٱهۡدِنَا	ٱغۡفِرۡ
ٱجۡنُبۡنِي	ٱسۡلُكۡ	ٱعۡبُدۡ	ٱقۡنُتِي	ٱشۡدُدۡ
ٱمۡرِيٕ	ٱثۡنَانِ	ٱلۡتَقَيۡتُمۡ	ٱمۡرَأَتُ	ٱجۡعَل
ٱغۡسِلُواْ	ٱعۡتَزِلُواْ	ٱتَّبَعۡتُمۡ	ٱثۡنَتَيۡنِ	ٱبۡنَتَ

“Əlif-Ləm” birləşməsi

Ərəb dilində müəyyənlik artiklı kimi bilinən (ال) – Əlif-Ləm, kəlmələrin əvvəlində gələrək bəzi xüsusiyyətlər daşıyır.

Qəməri hərflər

ا ب ج ح خ ع غ ف ق ك م و ه ي

Əgər (ال) – Əlif-Ləm, bu 14 hərfdən əvvəl gələrsə, bu zaman bu artikldakı hərflərin hər ikisi oxunur. Bu birləşmədən əvvəl hərəkəli bir hərf gələrsə, yalnız (ل) hərfi oxunur. (ا) hərfi isə “Vəsləli həmzə” olaraq oxunmur. Bu 14 hərfə “Qəməri” hərflər deyilir.

اَلْغَدَاءُ	اَلْعَيْنُ	اَلْخُبْزُ	اَلْحِمَارُ	اَلْجَنَّةُ	اَلْبَابُ	اَلْأَبُ
اَلْيَدُ	اَلْهَوَاءُ	اَلْوَلَدُ	اَلْمَاءُ	اَلْكَلْبُ	اَلْقَمَرُ	اَلْفَمُ

Şəmsi hərflər

ت ث د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ل ن

Əgər (ال) – Əlif-Ləm bu 14 hərfdən əvvəl gələrsə, bu zaman sadəcə (ا) hərfi oxunur və ləm (ل) hərfindən sonra gələn hərf şəddəli oxunar. Bu birləşmədən əvvəl hər hansı bir hərf hərəkəli gələrsə, o zaman (ا) hərfi də “Vəsləli həmzə” olaraq oxunmur. Bu 14 hərfə “Şəmsi” hərflər deyilir.

اَلسَّمَكُ	اَلزَّهْرَةُ	اَلرَّجُلُ	اَلذَّهَبُ	اَلدِّيكُ	اَلثَّوْبُ	اَلتَّاجِرُ
اَلنَّجْمُ	اَللَّحْمُ	اَلظَّهْرُ	اَلطَّالِبُ	اَلضَّيْفُ	اَلصَّدْرُ	اَلشَّمْسُ

Bəzi Qurani-Kərim nüsxələrindən yazılış nümunələri

الحرف	المثال	الحرف	المثال
لْمُحْ	ٱلْمُحْصَنَٰتِ	لْمُحْ	ٱلْمُحْصَنَٰتِ
بْخَ	يَبْخَلُونَ	بْخَ	يَبْخَلُونَ
ٱلْجَ	ٱلْجَارِ	ٱلْجَ	ٱلْجَارِ
لَهَ	لَهَدَيْنَٰهُمْ	لَهَ	لَهَدَيْنَٰهُمْ
بْرَ	إِبْرَٰهِيمَ	بْرَ	إِبْرَٰهِيمَ
مُهَ	مُهَاجِرًا	مُهَ	مُهَاجِرًا
كِحُ	تَنكِحُوهُنَّ	كِحُ	تَنكِحُوهُنَّ
صِمُ	ٱعْتَصِمُواْ	صِمُ	ٱعْتَصِمُواْ

فَخَرَّ	فَخَرَّ	فَخَرَّ	فَخَرَّ
يَجْحَدُونَ	يَجْحَ	يَـجْـحَدُون	يَجْحَ
فَلَنُحْيِيَنَّهُۥ	فَلَنُحْ	فَلَنُحْيِيَنَّهُۥ	فَلَنُـحْ
بِحَمْدِهِۦ	بِحَمْ	بِـحَـمْـدِهِ	بِحَمْ
نَحْنُ	نَحْ	نَـحْـنُ	نَـحْ
نَمْنَعُكُمْ	نَمْ	نَمْنَعُكُمْ	نَـمْ
مِرَآءً	مِرَ	مِرَآءً	مِرَ
مُحْسِنٌ	مُحْ	مُـحْـسِنٌ	مُـحْ
ٱلْمَسِيحُ	يحُ	ٱلْمَسِيحُ	يحُ

سُبْحَانَكَ	بْحَ	سُبْحَٰنَكَ	بْحَ
أَسْتَخْلِصْهُ	تَخْ	أَسْتَخْلِصْهُ	تَخْ
تُخْزِنَا	تُخْ	تُخْزِنَا	تُخْ
تَجْرِي	تَجْرِ	تَجْرِي	تَجْرِ
ٱلْأَنْهَٰرُ	نْهَـ	ٱلْأَنْهَٰرُ	نْهَـ
جَهَنَّمَ	جَهَنَّ	جَهَنَّمَ	جَهَنَّ
ثَمَنًا	ثَمَـ	ثَمَنًا	ثَمَـ
كَرِهْتُمُوهُنَّ	تُمُـ	كَرِهْتُمُوهُنَّ	تُمُـ

فِحِ	مُسَٰفِحِينَ	فِحِ	مُسَٰفِحِينَ
يمَـ	لِلْإِيمَٰنِ	يمَ	لِلإِيمَٰــنِ
فَنُجِّـ	فَنُجِّىَ	فَنُجِّـ	فَنُجِّىَ
لَفِى	لَفِى	لَفِى	لَفِى
طِرَ	فَاطِرِ	طِرَ	فَاطِرِ
شَجَرَ	كَشَجَرَةٍ	شَجَرَ	كَشَجَرَةٍ
يَتَمَـ	وَيَتَمَتَّعُوا۟	يَتَمَـ	يَتَمَتَّعُوا۟
تِيهِـ	تَـأْتِيهِمْ	تِيهِـ	تَأْتِيهِمْ

قَمِـ	قَمِيصُهُۥ	قَمِـ	قَمِيصُهُۥ
سَمَـ	سِمَانٍ	سِمَـ	سِمَانٍ
عِجَـ	عِجَافٌ	عِجَـ	عِجَافٌ
فَهَـ	شَغَفَهَا	فَهَـ	شَغَفَهَا
لُـمْـ	لُمْتُنَّنِي	لُمْـ	لُمْتُنَّنِي
قِـي	فَيَسْقِي	قِي	فَيَسْقِي
فِي	فِي	فِي	فِي
ـىٰهَـ	لَنَرَىٰهَا	ـىٰهَـ	لَنَرَىٰهَا

Tətbiqat üçün ayələr

Fatihə surəsi

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿١﴾

ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٢﴾

ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿٣﴾ مَٰلِكِ يَوۡمِ ٱلدِّينِ ﴿٤﴾

إِيَّاكَ نَعۡبُدُ وَإِيَّاكَ نَسۡتَعِينُ ﴿٥﴾ ٱهۡدِنَا

ٱلصِّرَٰطَ ٱلۡمُسۡتَقِيمَ ﴿٦﴾ صِرَٰطَ ٱلَّذِينَ أَنۡعَمۡتَ

عَلَيۡهِمۡ غَيۡرِ ٱلۡمَغۡضُوبِ عَلَيۡهِمۡ

وَلَا ٱلضَّآلِّينَ ﴿٧﴾

1. Mərhəmətli və Rəhmli Allahın adı ilə!
2. Həmd olsun aləmlərin Rəbbi Allaha,
3. Mərhəmətli və Rəhmliyə,
4. Haqq-hesab gününün Hökmdarına!
5. Biz yalnız Sənə ibadət edir və yalnız Səndən kömək diləyirik.
6. Bizi doğru yola yönəlt –
7. nemət bəxş etdiyin şəxslərin yoluna, qəzəbə uğramışların və azmışların (yoluna) deyil!

Bəqərə surəsi, 255
(Ayətul kursi)

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡحَيُّ ٱلۡقَيُّومُۚ لَا تَأۡخُذُهُۥ سِنَةٞ وَلَا نَوۡمٞۚ لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ مَن ذَا ٱلَّذِي يَشۡفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذۡنِهِۦۚ يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ
وَمَا خَلۡفَهُمۡۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيۡءٖ مِّنۡ عِلۡمِهِۦٓ إِلَّا بِمَا شَآءَۚ وَسِعَ كُرۡسِيُّهُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَۖ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفۡظُهُمَاۚ وَهُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡعَظِيمُ ٢٥٥

255. Allah, Ondan başqa ilah yoxdur, (əbədi) Yaşayandır, (bütün yaratdıqlarının) Qəyyumudur. Onu nə mürgü, nə də yuxu tutar. Göylərdə və yerdə nə varsa, Ona məxsusdur. Onun izni olmadan Onun yanında kim havadarlıq edə bilər? O, (məxluqatın) gələcəyini və keçmişini bilir. Onlar Onun elmindən, Onun istədiyindən başqa heç bir şey qavraya bilməzlər. Onun Kürsüsü göyləri və yeri əhatə edir. Bunları qoruyub saxlamaq Ona ağır gəlmir. O, Ucadır, Uludur.

Tin surəsi

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلتِّينِ وَٱلزَّيۡتُونِ ١ وَطُورِ سِينِينَ ٢ وَهَٰذَا ٱلۡبَلَدِ ٱلۡأَمِينِ ٣

لَقَدۡ خَلَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ فِيٓ أَحۡسَنِ تَقۡوِيمٖ ٤ ثُمَّ رَدَدۡنَٰهُ أَسۡفَلَ سَٰفِلِينَ ٥ إِلَّا

ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَلَهُمۡ أَجۡرٌ غَيۡرُ مَمۡنُونٖ ٦

فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعۡدُ بِٱلدِّينِ ٧ أَلَيۡسَ ٱللَّهُ بِأَحۡكَمِ ٱلۡحَٰكِمِينَ ٨

1. And olsun əncirə və zeytuna!
2. And olsun Sinay dağına!
3. And olsun bu təhlükəsiz şəhərə (Məkkəyə)!
4. Biz insanı ən gözəl surətdə yaratdıq!
5. Sonra isə onu aşağı qatların ən aşağısına (Cəhənnəmin dibinə) qaxacağıq.
6. İman gətirib xeyirxah işlər görənlər istisna olmaqla! Onlar üçün tükənməz mükafat hazırlanmışdır.
7. Bundan sonra dini yalanlamağa səni nə məcbur edir?
8. Məgər Allah hakimlərin ən üstünü deyilmi?

Əsr surəsi

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلۡعَصۡرِ ۝١ إِنَّ ٱلۡإِنسَٰنَ لَفِي خُسۡرٍ ۝٢ إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلۡحَقِّ وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلصَّبۡرِ ۝٣

1. And olsun axşam çağına!
2. Həqiqətən, insan ziyan içərisindədir.
3. Yalnız iman gətirib yaxşı işlər görənlər, bir-birinə haqqı məsləhət görənlər və bir-birinə səbrli olmağı məsləhət edənlərdən başqa.

Fil surəsi

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَلَمۡ تَرَ كَيۡفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصۡحَٰبِ ٱلۡفِيلِ ۝١ أَلَمۡ يَجۡعَلۡ كَيۡدَهُمۡ
فِي تَضۡلِيلٖ ۝٢ وَأَرۡسَلَ عَلَيۡهِمۡ طَيۡرًا أَبَابِيلَ ۝٣ تَرۡمِيهِم
بِحِجَارَةٖ مِّن سِجِّيلٖ ۝٤ فَجَعَلَهُمۡ كَعَصۡفٖ مَّأۡكُولِۭ ۝٥

1. Rəbbinin fil sahiblərinə nələr etdiyini görmədinmi?
2. Məgər (Rəbbin) onların hiyləsini dolaşığa salmadımı?
3. Onların üzərinə qatar-qatar quşlar göndərdi.
4. (O quşlar ki,) onların üstünə (odda bişmiş) bərk gildən daşlar yağdırdı.
5. (Allah) onları sanki yeyilmiş əkin yarpağına döndərdi.

Məun surəsi

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَرَءَيۡتَ ٱلَّذِى يُكَذِّبُ بِٱلدِّينِ ﴿١﴾ فَذَٰلِكَ ٱلَّذِى

يَدُعُّ ٱلۡيَتِيمَ ﴿٢﴾ وَلَا يَحُضُّ عَلَىٰ طَعَامِ ٱلۡمِسۡكِينِ ﴿٣﴾

فَوَيۡلٌ لِّلۡمُصَلِّينَ ﴿٤﴾ ٱلَّذِينَ هُمۡ عَن صَلَاتِهِمۡ سَاهُونَ

﴿٥﴾ ٱلَّذِينَ هُمۡ يُرَآءُونَ ﴿٦﴾ وَيَمۡنَعُونَ ٱلۡمَاعُونَ ﴿٧﴾

1. Dini yalan sayan o kimsəni gördünmü?
2. elə adamdır ki, yetimi qovar
3. və (heç kəsi) kasıba əl tutmağa sövq etməz.
4. Vay halına namaz qılanların –
5. şəxslərin ki, onlar namazlarında səhlənkardırlar.
6. Onlar riyakardırlar
7. və az bir şey verməkdən belə imtina edirlər.

Kövsər surəsi

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِنَّآ أَعۡطَيۡنَٰكَ ٱلۡكَوۡثَرَ ﴿١﴾ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَٱنۡحَرۡ ﴿٢﴾

إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ ٱلۡأَبۡتَرُ ﴿٣﴾

1. Həqiqətən, Biz Kovsəri sənə bağışladıq.
2. Sən də Rəbbin üçün namaz qıl və qurban kəs!
3. Doğrusu, sənə ədavət bəsləyənin özü sonsuzdur.

Kəfirun surəsi

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡكَٰفِرُونَ ١ لَآ أَعۡبُدُ مَا تَعۡبُدُونَ ٢

وَلَآ أَنتُمۡ عَٰبِدُونَ مَآ أَعۡبُدُ ٣ وَلَآ أَنَا۠ عَابِدٞ مَّا عَبَدتُّمۡ ٤

وَلَآ أَنتُمۡ عَٰبِدُونَ مَآ أَعۡبُدُ ٥ لَكُمۡ دِينُكُمۡ وَلِيَ دِينِ ٦

1. De: “Ey kafirlər!
2. Mən sizin ibadət etdiklərinizə ibadət etmərəm,
3. siz də mənim ibadət etdiyimə ibadət edən deyilsiniz.
4. Mən sizin ibadət etdiklərinizə ibadət edən deyiləm,
5. siz də mənim ibadət etdiyimə ibadət edən deyilsiniz.
6. Sizin dininiz sizə, mənim dinim də mənədir!”

İxlas surəsi

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلۡ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ ١ ٱللَّهُ ٱلصَّمَدُ ٢ لَمۡ يَلِدۡ

وَلَمۡ يُولَدۡ ٣ وَلَمۡ يَكُن لَّهُۥ كُفُوًا أَحَدُۢ ٤

1. De: “O Allah Təkdir!
2. Allah Möhtac deyildir.
3. O, nə doğub, nə doğulub,
4. Onun bənzəri də yoxdur”.

Fələq surəsi

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلۡ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلۡفَلَقِ ١ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ٢ وَمِن
شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ٣ وَمِن شَرِّ ٱلنَّفَّٰثَٰتِ فِي
ٱلۡعُقَدِ ٤ وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ٥

1. De: “Sığınıram sübhün Rəbbinə!
2. Məxluqatının şərindən,
3. çökən zülmətin şərindən,
4. düyünlərə üfürən (cadugər) qadınların şərindən
5. və həsəd aparan zaman paxılın şərindən!”

Nəs surəsi

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلۡ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلنَّاسِ ١ مَلِكِ ٱلنَّاسِ ٢ إِلَٰهِ

ٱلنَّاسِ ٣ مِن شَرِّ ٱلۡوَسۡوَاسِ ٱلۡخَنَّاسِ ٤ ٱلَّذِي

يُوَسۡوِسُ فِي صُدُورِ ٱلنَّاسِ ٥

مِنَ ٱلۡجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ ٦

1. De: “Sığınıram insanların Rəbbinə,
2. insanların Hökmdarına,
3. insanların məbuduna!
4. Vəsvəsə verənin, (Allahın adı çəkiləndə isə hövlündən) geri çəkilən (şeytanın) şərindən.
5. (O şeytan) ki, insanların ürəklərinə vəsvəsə salır,
6. cinlərdən də (olur), insanlardan da!”

Onu da qeyd edək ki, əlinizdəki kitab daima Uca Allaha möhtac olan insan əməyinin bəhrəsidir və buna görə də xətaların olması labüddür. Hər hansı bir xəta ilə üzləşdikdə və ya mövzu ilə bağlı daha maraqlı təklif irəli sürmək istədikdə turabov@gulf.az elektron ünvanına yazmanızı xahiş edirik.

Qeydlər üçün

BƏXTİYAR TURABOV

1984-cü ildə Bakı şəhərində anadan olub. Xətai rayonu 64 saylı orta məktəbi bitirdikdən sonra Şəki hafizlik mədrəsəsinə daxil olmuş və 2001-ci ildə oranı müvəffəqiyyətlə bitirərək Bakı İslam Univerisitetinin şəriət fakultəsinə daxil olmuşdur.

2004-cü ildə təhsilini davam etdirmək üçün Misir Ərəb Respublikasının paytaxtı Qahirə şəhərindəki əl-Əzhar Universitetinin İslam şəriəti və hüquq fakültəsinə daxil olmuş və 2010-cu ildə həmin universiteti müvəffəqiyyətlə bitirmişdir.

Bəxtiyar Turabov təhsil aldığı müddətdə müqəddəs kitabımız olan Qurani-Kərimin 10 fərqli qiraəti üzrə bir çox böyük qiraət alimlərindən dərs almışdır. Qeyd edək ki, həmyerlimizin 10 qiraət üzrə İslamın əziz Peyğəmbərinə qədər uzanan şəcərəsi-isnad sənədi mövcuddur.

Hazırda o, Bakıda fəaliyyət göstərən GULF Təlim və Tədris Mərkəzinin təsisçisidir və həmin mərkəzdə ərəb dili üzrə müəllim kimi fəaliyyət göstərir.